

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська Академія Наук

Гілея

Науковий вісник

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 94 (№ 3)

Київ – 2015

Щомісячний збірник наукових праць "Гілея: науковий вісник"

Фахове видання

з філософських, політичних та історичних наук, затверджено постановами президії ВАК України
(протокол № 1-05/2 від 10 березня 2010 р. та протокол № 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.)

Свідцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 19946 – 9746 ПР від 31 травня 2013 року

Друкується за рішенням

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 7 від 26 лютого 2015 р.); Президії ВГО Української Академії Наук (протокол № 15-02-26 від 26 лютого 2015 р.)

Міжнародна індексація збірника

Реферативні бази даних: назва БД, назва видання у БД, Інтернет-посилання РИНЦ (Росія) – міжнародна наукометрична база даних наукових публікацій вчених. Для отримання даних про публікації та цитованості статей на основі бази даних РИНЦ використовується аналітичний інструментарій Sciencelindex. НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU БД: РИНЦ

Назва видання: Гілея: науковий вісник

Посилання: http://elibrary.ru/title_about.asp?id=51030

Шеф-редактор –

В. П. Андрущенко,
д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор –

В. М. Вашкевич, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори –

В. І. Гончаров, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
О. П. Кивлюк, д-р філос. наук, ст.н.с.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. В. Кривошея, д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
І. М. Предборська, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ)

Відповідальний секретар –

В. Б. Халамендик, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ,
НПУ імені М. П. Драгоманова)

Рецензенти: **М. І. Панчук**, д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

М. Т. Степико, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

І. Г. Онищенко, д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна рада:

В. П. Андрущенко – д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. М. Вашкевич – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. Б. Євтух – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

А. І. Зеленков – д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

В. Ф. Колесник – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)

Р. Мирзаханян – д-р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)

М. І. Михальченко – д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України
(Україна, Київ)

В. Ф. Солдатенко – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)

Редакційна колегія:

З історичних наук:

І. Н. Войцехівська – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Б. М. Гончар – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

І. І. Дробот – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

М. А. Журба – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Г. Г. Лазько – д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

В. П. Михайлюк – д-р іст. наук, проф. (Україна, Луганськ)

А. Миколайчук – д-р хабілітований (історія), проф. (Польща, Познань)

Т. А. Стоян – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Л. М. Чернега – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Ю. І. Шаповал – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

А. С. Абасов – д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)

В. Г. Акоюн – д-р філос. наук, ст.н.с. (Україна, Київ)

О. О. Базалук – д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

В. П. Бех – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. Г. Воронкова – д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)

Е. М. Герасимова – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. О. Жадько – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Т. А. Жижко – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

С. В. Куцупал – д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)

А. Миколайчук – д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)

В. І. Муляр – д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

О. Ф. Онінко – д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)

С. Тецлав – д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)

О. В. Уваркіна – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

С. М. Яшанов – д-р пед. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Б. І. Андрусишин – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

О. В. Бабкіна – д-р політ. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

К. В. Балабанов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)

І. М. Варзар – д-р політ. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. А. Войналович – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

М. с. Іванов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)

С. А. Кізіма – д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

В. О. Котигоренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

С. В. Лапина – д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Л. Л. Макаренко – д-р пед. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

І. Крась – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

С. Ю. Римаренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

В. Л. Савельєв – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Т. Срогошу – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея : науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : "Видавництво "Гілея", 2015. – Вип. 94 (3). – 443 с.

Концепція вісника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики наукового видання охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

Чаплинський В. Г. Основні тенденції реформування баптистських церков на Україні.....	219
Отрешко В. Інформаційна безпека в контексті мовних пріоритетів українського державотворення.....	225
Коханевич О. В. Видовище у сучасному телевізійному просторі: філософсько-антропологічний аналіз.....	230
Попова І. В. Суперечності екобезпечного розвитку трансформаційного суспільства.....	233
Широбокова О. О. Механізм взаємодії суб'єктів соціальних новацій та соціального розвитку.....	237
Береза В. О. Перспективи політичної соціалізації особистості в контексті демократичного розвитку українського суспільства.....	242
Бойченко Н. М. Теорія ідентичності як методологічна основаційнісного самовизначення особистостей та соціальних спільнот.....	247
Коломієць О. Г. Вплив мас-медіа на особистість як одна з причин розвитку агресії особистості.....	252
Чиренко Н. В. Виховання власної гідності: філософський аспект.....	256
Дорожко І. І. Філософія родинного виховання у сучасних соціокультурних контекстах.....	259
Старовойт О. Суперечності і переваги демократії як середовища впровадження і розвитку інновацій.....	263
Вихованець З. С. Культура взаємовпливу економіко-виробничої діяльності та мовного потенціалу: феномен комунікації.....	266
Завальнюк О. В. Юридичні засади регулювання сучасної спортивної діяльності.....	270
Dashdamirova Ch. F. The conception of reductionism in biology science (Концепція редукціонізму в біологічній науці).....	275
Шелюк Л. Демократизація освіти як принцип її реформування в Україні.....	281
Гриценко М. В. Інтерпретація феномену "академічна свобода" у філософсько-освітньому дискурсі.....	284
Терещицький С. О. Діалектика регіоналізації та глобалізації в сфері сучасної вищої освіти.....	289
Яковлева О. В. Перехід до багатомовності як тенденція розвитку вищої освіти України.....	293
Опанасюк Ю. І. Дистанційне навчання як інноваційна технологія.....	298
Новицька Т. В. Освіта як один із засобів формування особистості в контексті сучасних цивілізаційних тенденцій.....	301
Купрій Т. Г. Маркери студентоцентричної філософії приватної вищої освіти Німеччини.....	305
Хасаноглу М. Г. Педагогические мысли и идеи в произведениях Мехмета Акифа Эрсея (Педагогичні думки та ідеї в творах Мехмета Акіфа Ерсея)....	309
Саглам У. Соотношение физиологического и психологического в подростковом возрасте и его влияние на поведение (Співвідношення фізіологічного та психологічного в підлітковому віці і його вплив на їх поведінку).....	311
Mammadov H. M. Azerbaijan: moral aspects of the socialized market economy and neo-conservatism (Азербайджан: моральні аспекти соціалізованої ринкової економіки та неоконсерватизму).....	313
Ахмедов А. Г. Основные особенности национально-духовных ценностей Азербайджана (Основні особливості національно-духовних цінностей Азербайджану).....	317
Мухтаров Е. Г. Драма образа Низами Гянджеви в азербайджанской литературе (Драма образу Низами Гянджеви в азербайджанській літературі).....	320
Aydin V. Poet, writer and pedagogue Necip Fazil Kısakurek in modern Turkish literature (Поет, письменник і педагог Неджип Фазил Кисакюрек у сучасній турецькій літературі).....	323
Asadova V. Ahmad Kamal's critical activity in the Fuyuzat Journal (Критична діяльність Ахмада Камалія в журналі "Фуюзат").....	325
Зульфугаров Р. А. О терминах, связанных с молотью и жатвой, в ордубадском диалекте и джугьфинском говоре (Про терміни, пов'язані з молотью і жнивими, в ордубадському діалекті і джугьфінському говорі).....	327

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Лавриненко В. Г., Дзевіцькі А. Явище стратегічної культури в контексті європейських та євроатлантичних прагнень України.....	331
Григор О. Глобалізаційні зміни сучасного світу.....	339
Власов В. Г. Європейський досвід реалізації політики з регулювання міжнародних зв'язків регіонів: політико-правовий аналіз.....	342
Mammadova T. Globalization: a trigger of civilizational clash? (Глобалізація: початок цивілізаційних зіткнень?).....	346
Алиев Р. З. Международные переговоры и их исследования (Міжнародні переговори та їх дослідження).....	349
Загурська-Антонюк В. Ф. Толерантність чи націоналізм як фундаментальні цінності для політичних систем?.....	353
Лавренов Д. А. Основні моделі політичного лобювання та їх особливості.....	358
Макаренко Б. Духовні детермінанти активізації політичної участі особистості.....	362
Макаренко Л. П. Комунікація парламенту з громадськістю: світові тенденції та вітчизняний досвід.....	365
Неприцька Т. І. Політична комунікація у соціальній мережі Facebook.....	372
Остап'як В. І. Політика гібридного партнерства (виклики сучасних загроз).....	375
Худик Г. О., Герман Ю. О. Особливості визначення ефективності іміджу політичного лідера.....	378
Чеканов В. Ю. Зміни в дослідній парадигмі міжнародної науки.....	383
Ярмистий М. М. Наукові підходи до визначення поняття "міграція" та "міграційна політика".....	387
Хайтам Н. Р. Роль мас-медіа в формуванні політичної повестки дня (Роль мас-медіа у формуванні політичного порядку денного).....	391
Денисюк С. Г. "Нові мас-медіа" як чинник впливу на сучасні політичні комунікації.....	395
Кацуба М. О. Художнє кіно в політичних процесах.....	398
Климчук В. Й. Інтерпретація категорії "свобода" в українській політичній думці.....	403
Войченко Ю. М. Інститут імпичменту у політико-правовій системі України та світу.....	408
Бегей І. І. Українська лівіца Галичини в умовах політичної системи Другої Речі Посполитої: боротьба за українізацію шкільництва.....	412
Кавилін О. А. Політична участь української молоді, як важлива умова соціальних змін в суспільстві.....	415
Шотурма Н. В. Забезпечення доступу до публічної інформації в місцевих органах виконавчої влади.....	418
Красносілецький Д. П. Феномен українізації мешканців Донбасу як фактор національної консолідації українського суспільства.....	422
Asgarova Z. The ideology of azerbaijanism in the context of globalization (Ідеологія азербайджанства в контексті глобалізації).....	426
Іванець Т. М. Партія Реформації Японії як продукт трансформації японської партійної системи: концептуальні засади та ідеологічна платформа.....	429

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Десять років в авангарді філософської освіти і науки.....	434
---	-----

Acting from the citizenship stance, every individual should be reared up in the spirit of patriotism. Pedagogically, it is considered that political culture, legal culture, the culture of patriotism and inter-ethnic relations are a significant quality pertinent to every citizen of the state. That is why, the development of the young generation in the spirit of patriotism is important from security perspective. Patriotism means loving one's Motherland, defending it.

УДК 329.055.2(52)(045)

Іванець Т. М.

аспірантка кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики,
Маріупольський державний університет
(Україна, Маріуполь), tatiainaivanets@mail.ru

ПАРТІЯ РЕСТАВРАЦІЇ ЯПОНІЇ ЯК ПРОДУКТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯПОНСЬКОЇ ПАРТІЙНОЇ СИСТЕМИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ІДЕОЛОГІЧНА ПЛАТФОРМА

References

1. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası – B., 1998. – 11 s.
2. Azərbaycan Milli Ensiklopediyası. – B.: Azərbaycan Milli Ensiklopediyası Elmi Mərkəzi, 2007. – 883s.
3. Azərbaycan Respublikasının milli siyasəti: problemlər, perspektivlər. – B.: “Azərbaycan” nəşriyyatı, 1994. – 94s.
4. Сəfərov N. Azərbaycanşünaslığın əsasları. – B.: Pedaqogika, 2005. – 256s.
5. Dünya dinləri: ensiklopedik məlumat kitabı. B.: Azərbaycan Milli Ensiklopediyası, 2003. – 548s.
6. Mehdiyev R. 21-ci əsrdə milli dövlətçilik. – B.: Yeni Nəşrlər Evi, 2003. – 248s.
7. Rzayev R. Dövlət quruculuğunda azərbaycançılıq ideologiyasının rolu. – 16.11.2013. – modern.az/articles.

Аскерова З., кандидат наук, доцент кафедри соціальних наук, Азербайджанський університет архітектури та будівництва (Азербайджан, Баку), zaminacahan2012@gmail.com

Идеология азербайджанства в условиях глобализации

Термін азербайджанства є відносно новим і введений в обіг в соціальних науках порівняно недавно. Тим не менш, в останні роки вчені та дослідники, громадські діячі з цього питання створили ряд цінних статей, монографій і підручників, де розглянуті питання основ, сутності та концептуальні аспекти проблеми. Суть ідеї азербайджанства полягає в тому, що це ідеологія, спрямована на захист незалежності Азербайджану, її демократичного розвитку, боротьбу з агресивним націоналізмом і шовінізмом. В основі ідеї азербайджанства лежить не націоналізм, а усвідомлення цінності громадянської належності до суспільства, в якому ти живеш. Мета цієї ідеї – єднання народу, формування цінностей за поєднанням багатонаціонального і демократичного розвитку державної системи.

Ідея азербайджанства, що об'єднує азербайджанський народ, сприяє підтримці незалежності, демократичному розвитку та формуванню правової, соціальної держави. Загальнонаціональний лідер Гейдар Алієв у своєму виступі сказав у парламенті Азербайджану 15 червня 1993: “незалежно від йогої національності, релігії, політичної ідентичності, кожен громадянин на території Азербайджану повинен користуватися ідентичними правами. Якщо нам вдасться практично реалізувати, то ми зможемо забезпечити єднання всіх народів, всіх націй в Азербайджанській Республіці”.

Ключові слова: Азербайджанство, громадянське суспільство, національна ідеологія, права і свободи, активна громадянська позиція.

Аскерова З., кандидат наук, доцент кафедры социальных наук, Азербайджанский университет архитектуры и строительства, (Баку, Азербайджан), zaminacahan2012@gmail.com

Идеология азербайджанства в условиях глобализации

Термин азербайджанства является относительно новым и введен в оборот в социальных науках сравнительно недавно. Тем не менее, в последние годы ученые и исследователи, общественные деятели по этому вопросу создали ряд ценных статей, монографий и учебников, где рассмотрены вопросы основ, сущности и концептуальных аспектов проблемы. Суть идеи азербайджанства состоит в том, что это идеология, направленная на защиту независимости Азербайджана, ее демократического развития, борьбу с агрессивным национализмом и шовинизмом. В основе идеи азербайджанства лежит не национализм, а осознание ценности гражданской принадлежности к обществу, в котором ты живешь. Цель этой идеи – единение народа, формирование ценностей по сочетанию многонационального и демократического развития государственной системы. Идея азербайджанства, объединяющая азербайджанский народ, способствует поддержанию независимости, демократическому развитию и формированию правового, социального государства. Общественный лидер Гейдар Алиев в своем выступлении сказал в парламенте Азербайджана 15 июня 1993 года: “независимо от его /ее национальности, религии, политической идентичности, каждый гражданин на территории Азербайджана должен пользоваться идентичными правами. Если нам удастся это практически реализовать, то мы сможем обеспечить единение всех народов, всех наций в Азербайджанской Республике”.

Ключевые слова: Азербайджанство, гражданское общество, национальная идеология, права и свободы, активная гражданская позиция.

* * *

Виникнення Партії Реставрації Японії стало закономірним результатом трансформації партійної системи Японії, яка розпочалась у кінці ХХ століття. Партія була створена у 2012 році на базі регіональної Партії Реставрації Осака губернатором Осака Т. Хасимото. За результатами виборів до Палати Представників 2012 року вона стає третьою політичною силою в японському парламенті. Партія Реставрації Японії стала феноменом в японському політичному житті, тому дослідження її діяльності є актуальною темою. В статті використувалися такі методи як аналіз, синтез, системний підхід. Ми розглянули основні історичні етапи створення цієї партії, концептуальні засади та ідеологічну платформу, проаналізували передвиборчу програму, з якою Партія Реставрації Японії змогла досягти успіху на виборах.

Ключові слова: партійна система Японії, Партія Реставрації Японії, Палата Представників, Палата Радників, вибори, правий популізм.

Кінець ХХ століття став переломним для партійної системи Японії, яка залишалася практично незмінною впродовж другої половини століття. У 2000–х роках чітко окреслюються дві великі партії, які визначають політичне життя Японії: правляча Ліберально–демократична партія (далі – ЛДПЯ) та опозиційна Демократична партія (ДПЯ). Прихід до влади останньої на виборах до Палати Представників у 2009 році змусив наукові кола активно заговорити про можливість формування двопартійної системи в Японії. Однак, 2012 рік приніс нові сюрпризи. За результатами виборів до тієї ж Палати Представників, по–перше, владу повернула собі ЛДПЯ, що, враховуючи прорахунки демократів за період перебування при владі, не дивно, по–друге, раптово другою за чисельністю опозиційною силою, яка за кількістю місць у нижній палаті парламенту майже наздогнала ДПЯ – 57 та 54 депутатські мандати, стала нещодавно створена, в минулому регіональна, партія, що дотримувалася позицій правого популізму – Партія Реставрації Японії[7].

Ця партія, хоч і проіснувала недовго (у червні 2014 року відбувся розкол між її лідерами та вона розпалася на два блоки), стала феноменом у політичному житті Японії та першим прецедентом, коли партія, що не являлася масовою, не мала довгої історії та не спиралася на державний ресурс, змогла так швидко отримати вплив у парламенті.

Партійна система Японії на сучасному етапі входить у фазу активних трансформацій – і це викликає зацікавленість у представників як вітчизняних, так і закордонних наукових шкіл. Процеси, пов'язані з політичною системою Японії, діяльністю і функціонуванням японських партій, та зміни у цій сфері на межі тисячоліть розглядають такі автори як О.Добринська, П.Калмичек, Є.Молодякова, Х.Мураками, І.Цветова, О.Сенаторов, Д.Стрельцов, П.Павленко. Треба зауважити, що у більшості праць увага приділяється партіям, які вже мають політичну історію, а Партія Реставрації являється новим гравцем на політичній арені Японії. Дослідники Д. Стрельцова Х. Муракамі торкалися питань, пов'язаних з її діяльністю, однак, лише в контексті загального аналізу партійної

структури Японії. Досліджень, які були б присвячені саме Партії Реставрації, як одному з феноменів японського політичного життя, на сьогоднішній день немає, що доводить актуальність теми.

Метою нашої статті було проаналізувати історію створення та функціонування Партії Реставрації Японії, концептуальні засади та принципи, на яких вона діє, вивчити основні пункти її передвиборчої платформи, визначивши таким чином основні складові її успіху на парламентських виборах.

Партія Реставрації Японії була створена на основі регіональної Партії Реставрації Осака 28 вересня 2012 року. Її засновником став Тору Хасимото. Він у 2008 році був обраний на посаду губернатора префектури Осака. Саме тоді почалися його перші кроки у напрямку до парламенту. Створена у 2010 році Партія Реставрації Осака на місцевих виборах у 2011 році перемагає, отримав 58 місць з 109 у раді префектури та 33 з 89 у міській раді. Голова партії Т. Хасимото обирається мером Осака, а Генеральний Секретар ІгіроМацуї – губернатором префектури Осака[9].

Щоб підкреслити той факт, що в основу Партії Реставрації Японії покладена саме регіональна партія, штаб-квартира партії так і залишилася в Осака (це є нехарактерною рисою для японських партій, які переважно розміщують свої штаб-квартири виключно у Токіо). У своїй платформі Партія Реставрації у всіх пунктах незмінно робила акцент на важливості саме регіону та наполягала на необхідності децентралізації [3].

Концептуальні засади діяльності Партії Реставрації були викладені в її Уставі, який був прийнятий 28 вересня 2012 року на установчих зборах партії та переглянутий 30 березня 2013 року. Згідно нього вищим органом прийняття рішень являються Загальні збори, на яких визначаються річний план дій, бюджет партії, обговорюються найважливіші питання та поправки. Скликає Загальні збори Голова партії за допомогою Виконавчої Ради. Рішення на Загальних зборах приймаються простою більшістю, за умови присутності більш ніж половини представників[4].

Представляє та очолює партію Голова. Термін його повноважень складає 3 роки. Він переобирається на внутрішньопартійних виборах членами партії. Вони проводяться у вересні того року, коли спливає термін повноваження попереднього Голови. Головою партії може стати представник зі спеціальних членів партії. Згідно Уставу до спеціальних членів партії відносяться парламентарії та керівники регіональних або муніципальних структур: для їх вступу до партії, на відмінно від рядових членів партії, існує спеціальна процедура – кожна кандидатура затверджується Виконавчою Радою. Право голосу на партійних виборах мають усі члени партії, у тому числі і спеціальні.

У Голови партії є заступники. Їх кандидатури схвалюють Загальні збори. Хоча б один з заступників Голови має бути з керівників регіональних структур, а у випадку, якщо Голова партії не являється парламентарієм, то його заступник обов'язково має бути членом парламенту[4].

Для координації та керівництва партією існує Виконавча Рада, яка відповідає за реалізацію уставної політики, вирішення питань, що означені в Уставі,

затвердження партійних з'їздів та прийняття рішень. Саме Виконавча Рада визначає офіційних кандидатів від партії на вибори у Палату представників, Палату Радників, кандидатів на місцеві вибори [8].

Представляє Виконавчу Раду Генеральний Секретар. Він допомагає Голові партії реалізовувати практичну діяльність партії, контролювати її функціонування. Його кандидатура має бути схвалена Загальними Зборами. Генеральним Секретарем може стати лише спеціальний член партії. Він назначає свого заступника, кандидатура якого схвалюється Виконавчою Радою та має відповідати тим же вимогам, що і кандидатура заступника Голови[4].

Важливими структурними підрозділами Партії Реставрації являються Рада політичних досліджень, яка забезпечує функціонування політики партії, та Рада внутрішніх справ та комунікацій, яка займається організацією діяльності партії, PR-сферою, фінансовими питаннями, бухгалтерією тощо. Призначення керівництва та функціонування цих рад здійснюється на тих самих принципах, що і діяльність Генерального Секретаріату[4].

Також у структурі партії, крім означених вище постійно діючих органів, є спеціальні структури, які створюються при наявності певних потреб. По-перше, це Консультативний орган, що створюється для проведення консультацій з Головою партії та Виконавчою Радою по питанням, пов'язаним з діяльністю партії, звітами, фінансами тощо. Голова партії має повноваження призначити Головного радника та радників. По-друге, Комітет з партійної дисципліни, який призначається Головою партії за схваленням Виконавчої Ради. Його головна функція – надати Виконавчій Раді висновок щодо дотримання членами партії положень Уставу. Третьою подібною структурою являється Комітет з аудиту. Він також створюється зі схвалення Виконавчої Ради та функціонує у період проведення виборів Голови Партії[4].

Партія Реставрації має власні представництва у префектурах, регіональні та муніципальні філіали. Представниками префектур виступають спеціальні члени партії. Кандидатами від партії на виборах по мажоритарній системі стають голови окружних (префектних) відділень або парламентарії, які є членами партії та мають підтримку в певному окрузі[4].

Регіональні та муніципальні філіали створюються та ліквідовуються Генеральним Секретарем через Виконавчу Раду. При необхідності, Генеральний Секретар може також прийняти міри по ліквідації відділення у префектурі, знову ж таки, через Виконавчу Раду. Якщо головою відділення префектури може бути назначений виключно парламентарій, то на голів регіональних та муніципальних представництв це правило не поширюється[8].

Згідно Уставу членом Партії Реставрації може стати будь-який громадянин Японії, який досяг віку 18 років. Процедура вступу та виходу з партії визначається в організаційних правилах. Вона різниться для простих та спеціальних членів партії, по відношенню до останніх діє правило ухвалення рішення з боку Виконавчої Ради.

Члени партії сплачують передбачені Уставом членські взноси, партія не приймає взноси від

організацій та компаній, це правило поширюється і на регіональні філіали партії.

Хоча штаб-квартира партії знаходиться у місті Осака, однак при певних умовах для вирішення нагальних питань Генеральний Секретар може створювати тимчасовий штаб. Саме Генеральний Секретар має повноваження призначити голову тимчасового штабу, як правило, це або хтось із заступників Генерального Секретаря, або працівники з інших партійних підрозділів[4].

Партія Реставрації Японії створювалася Т. Хасимото саме з метою потрапити в парламент. Робити кроки у цьому напрямку він почав ще у період існування Партії реставрації Осака. Ще тоді він позиціонував свою політичну силу як третій полюс у японській політиці, альтернативу “великим” партіям. Була створена політична школа для підготовки кандидатів для участі у виборах, у цій школі брали участь понад 3 тисячі осіб. Т. Хасимото вловив популістську хвилю настроїв електорату, його невдоволення існуючими партіями та механізмами політичної влади – і зробив на це ставку. Ідеологічна платформа його регіональної, а потім і загальнонаціональної партії базувалася на принципах так званого “правого популізму”, який знайшов популярність у населення. Японський дослідник Х. Мураками визначає “правий популізм” як концепцію, яка поєднує у собі праву ідеологію з технікою “політичного підбурювання” з гучними лозунгами та закликами до радикальних реформ, що, частіше за все, не має підґрунтя для реального втілення[10, с.796–797].

Для заснування загальнонаціональної партії Т. Хасимото було необхідно залучити до складу партії діючих депутатів парламенту. У вересні 2012 року йому це вдалося – до складу Партії Реставрації Японії увійшло 9 депутатів парламенту (2 з ЛДПЯ, 4 з ДПЯ та 3 з Партії Усіх). Парламентським представником нової партії став Мацуно Йоріхіса, колишній член ЛДПЯ[9].

Однак, розуміючи, що впливу в одній префектурі недостатньо, щоб швидко вийти на загальнодержавний рівень та отримати позитивні результати на виборах, у листопаді 2012 року Партія Реставрації проводить злиття з Партією Сонця, яку очолював мер Токіо Сінтаро Ісіхара, популярний серед населення, особливо столичного та східного регіонів[8]. С.Ісіхара та Т. Хасимото стають співголовами оновленої Партії Реставрації Японії. Цей союз приніс перемогу Партії Реставрації на виборах до Палати Представників, зробивши її за результатами перших же загальнонаціональних виборів, в яких вона брала участь, другою за чисельністю опозиційною силою в японському парламенті[7].

Передвиборчою програмою партії стали “Вісім пунктів модернізації”, у яких було викладено основні позиції цієї політичної сили стосовно майбутнього Японії.

У пункті номер один “Реформування управлінських структур та механізмів управління” Партія Реставрації виступала за децентралізацію японської держави, підвищення ролі місцевого самоврядування та його самостійність, створення регіональної системи оподаткування. Пропонувалося ввести прямі вибори прем’єр-міністра, ліквідувати Палату Радників та укріпити Палату Представників, створити умови для

консультацій між регіональними представниками та депутатами парламенту[3].

Пункт номер два “Фінансова, адміністративна, політична реформа, гнучкий уряд” передбачав зробити муніципальні системи більш самодостатніми, запровадити відкритість адміністративного процесу, ввести національний ідентифікаційний номер, скоротити кількість депутатів у Палаті Представників з 480 до 240, зменшити державні витрати на 30%. Також пропонувалося заборонити пожертвування у фонд партій з боку компаній та організацій, зменшити дотації партіям на 30%, створити сприятливі умови для розвитку регіональних партій[3].

Суть третього пункту “Реформа системи державної служби, політичні експерти, які зможуть активізувати діяльність у приватних та державних секторах” полягала у тому, щопоняття “державний службовець” має сприйматися як професія, а не соціальний статус, як це сьогодні відбувається в Японії. Тому передбачалося переглянути підхід до заробітної плати у приватних та державних установах, ліквідувати завищений соціальний статус державних посадових осіб, ввести систему оплати праці, яка б не була залежною від віку та терміну перебування на посаді, запровадити принцип просування молодого покоління у державних установах [3].

Що стосується “Реформи освіти, її відродження до світового рівня”, то основною метою було запровадити безкоштовну освіту, диференційований підхід до учнів, децентралізацію сфери освіти, підвищити авторитет державних університетів, ввести всесвітній стандарт на використання в освіті англійської мови, підвищити заробітну плату вчителям у залежності від стажу, підняти рівень освіти інвалідів. Також акцент робився на необхідності реформування системи вступних іспитів, посилення відбору до аспірантури та реформування профсоюзу вчителів та робітників освіти[3].

У пункті п’ятому “Реформа соціального забезпечення: стабільна система допомоги тим, хто дійсно цього потребує” проголошувалася ідея прямого податку від сторони, яка надає, до тієї, яка потребує, створення нового бізнесу, а через нього нових робочих місць. У сфері соціального реформування виділялося три підпункти: пенсії – їх необхідно уніфікувати та контролювати за допомогою ідентифікаційного номеру; добробут – підтримка як людей у віці та з обмеженими можливостями, так і працюючого покоління; медичне страхування та страхування по догляду – централізація медичного страхування, акцент у страхових виплатах на пацієнтах, що серйозно хворі[3].

Щодо пункту “Економічна політика, політика зайнятості та податкова система, які відновлять надію на майбутнє”, то робився акцент на збільшенні конкурентоспроможності економічної політики країни, розвитку інфраструктури та галузевої структури економіки, яка б не залежала від курсу валют, розширенні зони вільної торгівлі, просуванні інновацій, нової моделі енергетичної політики, яка б не залежала від ядерної енергетики, захисті соціальних і економічних прав тимчасово працевлаштованих робітників, які в Японії знаходяться не в найбільш зручних умовах, працевлаштуванні випускників, іноземних працівників та жінок. У податковій сфері

просувалася ідея необхідності, в умовах старіння нації та збільшення прошарку людей похилого віку, приділити увагу податку на майно [3].

У пункті “Дипломатія, оборона, суверенітет, мир, готовність захищати національні інтереси” наголошувалося на необхідності створити оборонний потенціал для самостійного захисту японського суверенітету, важливості японсько-американського союзу та співпраці з країнами, які захищають свободу та демократію. Необхідно вирішити питання з Окінавою, де знаходиться американська військова база, розширити участь Японії у миротворчих операціях, укріпити відносини з Австралією, Південною Америкою, Китаєм та Росією, просунути в переговорах з Росією з питань північних територій, перейти до “агресивної” політики допомоги, створити Раду з Дипломатії та Безпеки, регулювати процес продажу землі іноземцям, розширити культурний обмін та розгалузити іноземні дослідження [3].

Пункт восьмий “Конституційні поправки, рішення, що дозволять провести повномасштабну реконструкцію управлінської системи” наголошував на необхідності внесення змін до 96 статті Конституції, яка передбачає, що “поправки до Конституції вносяться з ініціативи Парламенту при згоді не менш ніж 2/3 від загального числа членів з обох палат...”, зменшивши кількість голосів для внесення ініціативи з реформування Конституції до 1/3 депутатів; до статті 94 Конституції, в якій говориться: “місцеві органи публічної влади ... можуть видавати свої постанови в межах закону”, надавши змогу місцевій владі повноваження своїми указами переписувати закони; провести референдум щодо відміни 9 статті Конституції, в якій “... японський народ на усі часи відмовляється від війни, як суверенного права нації...” [1].

Як ми бачимо, основний акцент у передвиборчому маніфесті робиться на наданні більших прав регіонам, зменшенні державного апарату та децентралізації у всіх сферах. Передвиборча програма торкається найбільш гострих проблем, які існують у сучасному японському суспільстві і викликають незадоволення мас, починаючи з політичної сфери – наприклад, явище “перекрученого парламенту”, яке існує в умовах двопалатного парламенту та гальмує прийняття політичних рішень, і закінчуючи соціальною. Також акцент робиться на патріотизмі та необхідності оборони власної країни, що також відповідає настроям, поширеним у сучасному японському суспільстві [3].

Не зважаючи на те, що не було запропоновано реальних кроків для вирішення тієї чи іншої проблеми, задекларований радикальний підхід до реформування японської держави, який мав торкнутися всіх сфер життя, сподобався значній частині електорату, що втомився від неспроможності влади опозиції вирішувати існуючі проблеми. Довіру викликало і те, що Партія Реставрації сприймалася як політична сила нового формату, яка була створена не на основі угруповань, які відколювалися від існуючих парламентських партій, а розпочала свою історію як регіональна сила, яка змогла вийти на загальнонаціональний рівень та позиціонує себе як провідник прав регіонів та прибічник децентралізації [10, с. 798].

Партія Реставрації змогла результативно розіграти карту “плаваючих голосів”, на які традиційно робили ставку демократи. Вона отримала 28% від їх загального числа – найкращий результат на цих виборах [10, с. 793]. Крім того, вивела з-під впливу ДПЯ частину одномандатних округів: у цих округах завжди перевагу отримували виключно великі партії – і таким чином остаточно зламала існуючий шаблон. У результаті, Партія Реставрації отримала 11,3% голосів, що зробило її другою опозиційною силою в японському парламенті [7].

У березні 2013 року відбувся загальний з’їзд партії, перший після того, як вона увійшла до складу парламенту. На цьому з’їзді були прописані основні пункти, яким мали бути підпорядковані подальші дії партії на політичній арені. Їх також було вісім: конституційні реформи; реалізація особистої, регіональної та національної незалежності; автономія та децентралізація в управлінні державним сектором; відносини у душі співпраці і довіри між поколіннями; відкрите суспільство з рівними можливостями для усіх у сфері працевлаштування та освіти; зменшення втручання держави в усі сфери; ліквідація безумовної державної допомоги; стратегія зростання, яка базується на боротьбі за корпоративні інтереси, трансформації структури промисловості та мобілізації на ринку праці [5].

У тому ж 2013 році пройшли вибори до Палати Радників, однак, повторити свій успіх у той же мірі Партія Реставрації не змогла, хоча і отримала 9 з 242 депутатських місць у верхній палаті [6].

Діяльність партії ускладнювалася тим фактом, що на її чолі фактично стояли два впливових політика, а саме Т. Хасимото та С. Ісіхара, кожен з яких мав своє бачення на подальший розвиток цієї політичної структури та на її політичну діяльність. Саме через це в середині партії час від часу виникали суперечки. Врешті-решт, на позачерговому зборі партії 22 червня 2014 року С. Ісіхара з частиною депутатів (27 парламентаріїв) виходить з Партії Реставрації Японії, плануючи створити власну партію. Т. Хасимото на основі 37 депутатів, що залишилися, та 14 депутатів з Партії єдинства, відновлює власну партію під старою назвою. Починається історія нової Партії Реставрації [2].

Таким чином, Партія Реставрації Японії стала з одного боку унікальним явищем у політичному житті Японії, з іншого – передбаченим продуктом того процесу трансформацій, який активізувався в Японії у XXI столітті. Вона мала характерні відмінності від існуючих політичних сил: брала початок від регіональної партії, а не з парламентського угруповання; складалася з великої кількості нових політиків (вихідці з партійної політичної школи в Осака); виступала з радикальними пропозиціями відносно реформування всіх сфер життя; відкрито говорила про патріотизм, щоє досить слизькою темою Японії, та необхідність самостійної оборони країни; виступала за децентралізацію влади та зменшення державного апарату. В умовах, коли ні ЛДПЯ, ні ДПЯ так і не змогли вивести країну з кризи, нова сила, яка відкрито говорила те, що виборці хотіли почути, швидко знайшла прихильників. Експлуатація ідеї “правого популізму” виявилася ефективною в

японському суспільстві. Та треба зазначити, що Партія Реставрації не була першою силою, яка вдалася до популістських прийомів: на початку XXI століття вони активно використовувалися колишнім прем'єр-міністром Японії Дз. Коїдзумі – і тоді також виправдали себе.

Не дивлячись на те, що в здійсненні своєї політичної програми Партія Реставрації Японії успіхів так і не досягла, сам факт, що вона потрапила в парламент змусив по-новому подивитися на процес трансформації партійної системи Японії. Вона стала прикладом того, що на сучасному етапі не лише великі партії можуть впливати на політичне життя.

В перспективі планується розглянути, як буде розвиватися Партія Реставрації Японії після розколу, який відбувся у червні 2014 року, як зміниться її політика після уходу одного з лідерів та ідеологів – С. Ісіхара, чи зможе вона залишитися впливовою політичною силою в японському суспільстві.

Список використаних джерел

1. Конституція Японії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uznal.org/constitution.php?text=Japan&language=т>
2. 維新が解党決定＝8月に橋下・石原新党–2014年6月22日 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.yahoo.co.jp/pickup/6120623>
3. 維新八策 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://j-ishin.jp/about/ishinhassaku/>
4. 規約 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://j-ishin.jp/about/rules/>
5. 綱領 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://j-ishin.jp/about/outline/>
6. 参議院選挙 (参院選) 2013 [Електронний ресурс] // 読売新聞. – Режим доступу: <http://www.yomiuri.co.jp/election/sangiin/2013/>
7. 衆院選2012 [Електронний ресурс] // 読売新聞. – Режим доступу: <http://www.yomiuri.co.jp/election/shugiin/2012/>
8. 組織図 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://j-ishin.jp/about/organization/>
9. ブーム政党」を考える
～「日本政治口混迷口底にあるも口」に代えて [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nishikawashin-ichi.net/oral-reports/oralreports-31.pdf>
10. 村上弘. 民主党–2012年衆議院選挙と2大政党制 [Електронний ресурс] / 村上弘. – С. 783–821. – Режим доступу: <http://www.ritsume.ac.jp/acd/cg/law/lex/12-56/murakami.pdf>

References

1. Konstytutsia Yaponii [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.uznal.org/constitution.php?text=Japan&language=т>
2. Ishingakaitōkettei = 8 tsukini Hashishita Ishihara shintō – 2014–nen 6 tsuki 22–nichi [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://news.yahoo.co.jp/pickup/6120623>
3. Ishinhachi–saku [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <https://j-ishin.jp/about/ishinhassaku/>
4. Kiyaku [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <https://j-ishin.jp/about/rules/>
5. Kōryō [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <https://j-ishin.jp/about/outline/>
6. Sangiinsenkyo (San'in–sen) 2013 [Elektronniy resurs] // Yomiurishinbun. – Rezhim dostupu: <http://www.yomiuri.co.jp/election/sangiin/2013/>
7. Shūin–sen 2012 [Elektronniy resurs] // Yomiurishinbun. – Rezhim dostupu: <http://www.yomiuri.co.jp/election/shugiin/2012/>
8. Soshiki–zu [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <https://j-ishin.jp/about/organization/>
9. Būmuseitō' o kangaeru ~ 「nihonseijishu–konmeishu–sokoniariu mosh」 nikaete [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu:

<http://www.nishikawashin-ichi.net/oral-reports/oralreports-31.pdf>

10. Murakami Hiroshi. Minshūtō – 2012–nen shūgiinsenkyo to 2 daiseitō–sei [Elektronniy resurs] / Murakami Hiroshi. – С. 783–821. – Rezhim dostupu: <http://www.ritsume.ac.jp/acd/cg/law/lex/12-56/murakami.pdf>

Ivanets T. M., graduate student in the Department of international relations and foreign policy of Mariupol State University (Ukraine, Mariupol), tatianaivanets@mail.ru

The Japan Restoration Party as a product of transformation of the Japanese party system: conceptual foundations and ideological platform

The emergence of the Japan Restoration Party was a logical result of Japan party system transformation began at end of the XX century. The party was founded in 2012 on the basis of regional The Osaka Restoration Association by Governor Osaka T. Hashimoto. On the results of election to House of Representatives in 2012 it became the third political force in Japanese parliament. The Japan Restoration Party became a phenomenon in Japanese political life, therefore the study of its activity is topical. In this article we used such methods as analysis, synthesis, systematic approach. We considered the main historical stages of party development, conceptual framework and ideological platform, analyzed the election program Japan Restoration Party reached the electoral success.

Keywords: Japan party system, Japan Restoration Party, House of Representatives, House of Councillors, election, right–wing populism.

Иванец Т. М., аспирантка кафедры международных отношений и внешней политики, Мариупольский государственный университет (Украина, Мариуполь), tatianaivanets@mail.ru

Партія Реставрації Японії як продукт трансформації японської партійної системи: концептуальні основи та ідеологічна платформа

Возникновение Партии Реставрации Японии стало закономерным результатом трансформации партийной системы Японии, которая началась в конце XX века. Партия была создана в 2012 году на базе региональной Партии Реставрации Осака губернатором Осака Т. Хасимото. По результатам выборов в Палату Представителей 2012 года она стала третьей политической силой в японском парламенте. Партия Реставрации Японии стала феноменом в японской политической жизни, поэтому исследование ее деятельности является актуальной темой. В статье мы использовали такие методы как анализ, синтез, системный подход. Мы рассмотрели основные исторические этапы развития этой партии, концептуальную основу и идеологическую платформу, проанализировали предвыборную программу, с которой Партия Реставрации Японии смогла добиться успехов на выборах.

Ключевые слова: партийная система Японии, Партия Реставрации Японии, Палата Представителей, Палата Советников, выборы, правый популизм.